

E-LEARNINGOVÝ KURZ Z OBORU TECHNICKÝCH KOMUNIKAČNÍCH PROSTŘEDKŮ A JEHO APLIKACE VE VÝUCE

E-LEARNING COURSE IN THE FIELD OF TECHNICAL MEANS OF
COMMUNICATION AND ITS APPLICATION IN TEACHING

Jakub VÁNĚ

Resumé

Ve své diplomové práci „E-learningový kurz z oboru technických komunikačních prostředků a jeho aplikace ve výuce“ se zabývám vytvořením elektronického vzdělávacího kurzu. Mým cílem bylo elektronickou formou seznámit žáky s jednotlivými komunikačními prostředky od historie po současnost. Abych mohl tento projekt zrealizovat, popisuji v této práci pojem e-learning, možnosti jeho využití, především ve školství, zmiňuji klady a zápory tohoto elektronického vzdělávání a různé formy kurzu. Dále jsem shromáždil veškerý materiál potřebný k tvorbě kurzu. Sjednotil jsem a ucelil informace o prostředcích sloužících ke komunikaci, podle toho, ve které době vznikly. Všechny těchto poznatků a materiálů jsem využil pro tvorbu vlastního e-learningového kurzu v českém programu ProAuthor. Jak jsem postupoval, jak se mi v daném programu pracovalo, jak hodnotím výuku využívající e-kurzů, a jak se mi kurz povedl, zmiňuji v praktické části své práce.

Abstract

In my diploma thesis "E-learning course in the field of the technical communication tools and its application in education" I deal with creating an electronic learning course. My aim is to make students familiar with various communication tools from the past to the present day. In order to be able to implement the project, I explain the term "e-learning" and I focus on the possibilities of its usage, primarily in education. I also mention advantages and disadvantages of this particular type of electronic education and various forms of the course. I have also collected all material necessary for the creation of the course itself. I have integrated and chronologically summarized information about communication resources. Then I have used all gathered information to create the e-learning course in the Czech program named ProAuthor. In the practical section of my thesis, I describe how I proceeded, evaluate teaching methods using e-learning as well as my interaction in ProAuthor and I sum up with evaluation of my e-learning course itself.

ÚVOD

Téma mé diplomové práce „E-learningový kurz z oboru technických komunikačních prostředků a jeho aplikace ve výuce“ jsem si zvolil proto, že rád pracuji s počítačem, trávím u něj velkou část svého volného času, rád se učím nové věci a domnívám se, že je to aktuální téma dnešní doby a věnuje se mu stále větší pozornost. V době, kdy jsem navštěvoval základní školu, možnost počítačové výuky nebyla. A i v dnešní době se na základních školách tento trend šíří pomaleji, než na středních a vysokých školách. Na základě této skutečnosti jsem si vybral toto téma diplomové práce a rozhodl se podrobněji zabývat tvorbou e-learningového výukového kurzu a jeho charakterových vlastností.

Dnešní svět je plný prostředků určených ke komunikaci a dorozumívání, běžně se s nimi setkáváme a používáme je v každodenním životě, proto je má diplomová práce dále zaměřená na technické komunikační prostředky, jejich vývoj a princip využití.

Práci bych chtěl rozdělit do čtyř tematických celků. V první části vymezím pojem e-learning, zaměřím se na obecné seznámení a vysvětlení tohoto pojmu, ukážu možnost uplatnění ve školství. Internetové vzdělávání je zajisté módní záležitostí, tento způsob výuky může mít však řadu výhod i nevýhod. Těm bych se ve své práci také rád věnoval. Dalším cílem mé práce je zmínit se o různých formách tohoto kurzu.

V další části bych chtěl shrnout materiál, který použiji pro samotnou tvorbu e-learningového kurzu. Jednalo by se o zmapování a popis jednotlivých komunikačních prostředků od historie po současnost. Informace jsou v dnešní době běžnou součástí každodenního života. Nejsme však schopni všechny tyto zprávy zachytit a zpracovat. Využíváme k tomu různé komunikační prostředky. S rozvojem techniky nám bylo umožněno sledovat televizi, poslouchat rádio, využívat možnosti internetu. Ve své práci také zmíním telegraf, telefon, gramofon, psací stroj a další komunikační prostředky, které předcházely těm novodobým.

Cílem mé diplomové práce je nejen sepsat a zhotovit přehled dorozumivacích prostředků, ale také tvorba vlastního e-learningového kurzu v programu ProAuthor. Součástí kurzu budou učební materiály, obrázky pro lepší představu, různé úkoly k procvičení a testy, aby si mohli žáci ověřit své znalosti.

V poslední části své práce bych chtěl zhodnotit výukový kurz z pedagogického hlediska, jak se mi výukový kurz povedl vytvořit a zdali by mohl být přínosem pro výuku na základních školách.

UKÁZKA KAPITOL Z DIPLOMOVÉ PRÁCE

OPISOVÁNÍ KNIH

Lidé toužili už od pradávna uchovávat vědomosti z generace na generaci. Příběhy vypravěčů se původně přenášeli pouze v paměti. Některé příběhy se uchovali i po celá staletí. Až po objevení písma, bylo možné tyto příběhy a události zaznamenat, aby neupadly v zapomnění.

Než byl vynalezen způsob jak vytvářet kopie knih, jediným způsobem bylo knihy ručně opisovat. Opis takové knihy je pak zdoluhavý a i finančně náročný. Díky tak obtížnému procesu získávaly knihy na ceně a pro obyčejného člověka bylo téměř vyloučeno takovou knihu získat. I přes tyto obtíže existovala možnost, pokud byl člověk gramotný, se začíst do vědeckých knih.

Jednotlivé kopie tak díky tomuto namáhavému procesu získávaly na ceně, čímž bylo rovnou vyloučeno, že by se ocitly i v rukách obyčejného člověka. Přesto však i pro něj, pokud byl gramotný, existovala šance začíst se do stránek učených knih. „*V antickém světě kulturně kvetoucího Středomoří totiž existoval nad očekávání dobře propracovaný knihovnický systém. Možnost usednout v čítárně tak představovala menší problém, než se dostat k chabě distribuovaným knihám coby soukromému vlastnictví.*“ Čtení v knihovnách však vyžadovalo mnoho času a ten pracující člověk neměl nazbyt.

KNIHTISK

Revoluční technologii velkého významu je vynález knihtisku. V Číně je sice již 700 let před naším letopočtem znám princip dřevěných destiček, do nichž se vyrývají znaky a takto zhotovená matrice skýtá možnost tisku. Je to ale velmi primitivní a pomalé, pracné a nepřesné.

Nejšední metodu vynalézá Johannes Gutenberg, vyučený ve zlatnictví, když roku 1477 přichází s vylepšením deskového knihtisku. Odlévá z kovu samostatná

písmena – takzvané litery, protože má s rytím do kovu, ale i s odléváním ve zlatnické dílně své zkušenosti. A těch také hojně využívá. Vzniká písmolijectví. Protože k odlévání používá forem, jsou jednotlivá písmena stejná a to má velký význam pro kvalitu tisknutého textu. Každá tisková strana je vkládána do dřevěné sazebnice, která určuje přesné řádkování a tím zajišťuje shodnost a jednotnost vytištěných stran. Na sazbu se koženými tampony nanese tiskařská čern a pomocí upraveného lisu na víno provede vytištění. A tak dává Gutenberg vzniknout zcela novému oboru – knihtisku. Může vytisknout celý arch textu najednou. Tento způsob potřebného množení textu vylučuje dosud používané zdlouhavé a pracné opisování.

ZÁVĚR

V závěru své diplomové práce bych rád zhodnotil cíle, které jsem si stanovil v úvodu. Chtěl jsem popsat a vysvětlit pojem e-learning, shrnout a sjednotit informace o technických komunikačních prostředcích, vytvořit e-learningový kurz ze získaných materiálů a následné celkové zhodnocení.

Ve své práci zmiňuji pojem e-learning, který jsem objasnil a vysvětlil. Přesná definice však zatím není ustálená, neboť dochází stále k nepřetržitému vývoji. Dále jsem popsal jeho možnosti využití při výuce. V praxi se zpravidla vyskytuje smíšená forma vzdělávání, tzv. blended learning, kombinace e-learningu s presenční výukou. Také jsem se zabýval výhodami a nevýhodami tohoto typu e-learningového vzdělání v porovnání s klasickou presenční výukou. Jako nejvýznamnější bych uvedl flexibilitu, jak časovou tak místní. Tuto metodu výuky však nelze uplatnit na všechny typy učiva, například vnímání řeči těla. Není vhodná ani pro studenty s nízkou motivací a osobní nedisciplinovaností.

Abych se mohl pustit do tvorby kurzu, musel jsem nejdříve shromáždit veškerý potřebný materiál. Jelikož denně komunikujeme za pomoci různých technických prostředků, zaměřil jsem se na souhrn těchto přístrojů. Uvádím, jak dříve lidé komunikovali za pomoci telegrafů nebo psacích strojů, jaký byl vývoj telefonů či počítačů, jaké novodobé technické prostředky využíváme v současnosti a jaké jim předcházely. Náplní této diplomové práce bylo vytvořit e-learningový kurz. Abych tak mohl učinit, musel jsem se nejdříve seznámit s programem ProAuthor, ve kterém ke zpracování došlo. Výsledkem práce je tedy vytvořený funkční kurz, obsahující kromě studijních textů také různé úkoly, cvičení, animace a testy.

Mým posledním cílem bylo kompletně zhodnotit zhotovený kurz a jak se mi pracovalo v daném programu. Jde o poměrně přehledný a jednoduchý program nabízející možnost vytvořit srozumitelný e-kurz. Seznámit se s ním mi netrvalo příliš dlouho a myslím si, že tvorbu takového kurzu v tomto programu by zvládl pedagog jakékoliv věkové kategorie. Dále zde zvažuji přínos e-learningové výuky především na základních školách. Domnívám se, že možnost obohatit klasickou výuku o e-kurz je pro žáky atraktivní, zajímavá a může být hodnotná. Žáci se mohou aktivně zapojit a nejen pasivně sedět a poslouchat probíranou látku.

Při zpracování tohoto tématu jsem se obohatil novými poznatky, naučil jsem se vytvořit e-learningový kurz a rozšířil si tak vědomosti a možnosti, jakými mohu zpestřit výuku. Domnívám se, že přislíbené výsledky odpovídají stanoveným cílům.

LITERATURA

- HÁLKOVÁ, Marie. *Dějiny knihy a tisku*. Plzeň: Státní vědecká knihovna, 2000, 10s
- HANUŠ, Rudolf. *Dálnopisná technika systému HELL*. vyd.1. Praha: Nakladatelství dopravy a spojů, 1974.
- HLAVÁČEK, Ivan, Kašpar, Jaroslav a Nový, Rostislav. *Vademecum pomocných věd*

historických. 3. opr. a dopl. vyd. Jinočany: H & H, 2002. 544 s. ISBN 80-7319-0044.

- JANSEN, Horst, RÖTTER, Heinrich a HANDLÍŘ, Jiří. *Informační a telekomunikační technika*. Vyd. 1. Praha: Europa - Sobotáles cz, 2004. 399 s. ISBN 80-86706-08-7.
- KOMENSKÝ, J. A. Velká didaktika. In *Vybrané spisy Jana Ámose Komenského*. Svazek I. Redakce Jan Patočka. I. vyd. Praha: SPN, 1958 s.281.
- KOPECKÝ, Kamil. *E-learning (nejen) pro pedagogy*. 1. vyd. Olomouc: Hanex, 2006. 125 s. ISBN 80-85783-50-9.
- SMÝKAL, Josef. *Pohled do dějin slepeckého písma*. Brno: Česká unie nevidomých a slabozrakých, 1994. 113 s., 22 listů obr. příl. Knižnice slepeckého muzea v Brně; 1.
- *Televizní vysílání - historie, druhy: Internetová televize* [online]. [cit. 2013-03-23]. Dostupné z: <http://www.skvela-zabava.cz/zajimavosti.7/televizni-vysilani-historie-druhy.10089.html>
- *Televize I.* [online]. [cit. 2013-03-08]. Dostupné z: <http://www.quido.cz/Objevy/televize1.htm>.
- ZOUNEK, Jiří. *E-learning – jedna z podob učení v moderní společnosti*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2009, 161s. ISBN 978-80-210-5123-2.